

Symposium på Murberget gav ny bild på Bengt Lindström

Under ledning av Läns museets Rebecka Wigh genomfördes i lördags 18 april ett symposium om Bengt Lindström och hans genombrottsår i Paris. Övriga deltagare var Barbro Björk, intendent vid Sundsvalls museum, samt Anders Lidén, konstnär och nära vän till Bengt Lindström.

Före symposiet tog jag tillfället i akt att ta en titt på det speciellt ordningsställda Bengt Lindström-rummet på museet. De sju stora målningarna av Asagudarna spränger nästan lokalen. Det påminner om ett sakralt kyrkorum fast på omvänt sätt. Här är det inte stillsamhet och avmätthet som gäller utan det känns snarare som man hamnat i ett fornnordiskt hövdingmöte där det färgstarka slamret och bullret slår lock för ögonen. Kanske ska målningarna betraktas på samma snabba sätt som de är gjorda, med ett tillfälligt ögonkast och en omedelbar känsla för att man därpå lika snabbt ska blunda för att försöka förnimma vad man sett.

Det är på en gång våldsamt storslaget och samtidigt märkligt emblemiskt fastnaglat. Här befinner vi oss mitt i stormens öga av det speciella signum eller varumärke som alla känner till är Bengt Lindströms. Den maximalt uppskrivade färgskalan tillsammans med det lika uppdrivna formspelet, målat tjockt och snabbt, skapar ett tillstånd precis på bristningsgränsen för vad en bild kan klara av. Rörelsen och dynamiken i uttrycket i bjärt kontrast till de medvetet avgränsade formerna, plus de extrema närbilderna av djuriska anleten, gör att målningarna ser ut som beskurna detaljer av något ännu större, att de egentligen borde vara mycket mindre men förstorats upp därför att alla proportioner satts ur spel redan från början. Vad jag kan förstå av Anders Lidéns återberättande av Bengt Lindströms egna ord, så ville han egentligen måla ännu större och ännu längre utanför det materiellt möjliga för att nå den vision han kände inom sig. Det är därför målningarna känns som att de stannat i en expansiv rörelse utåt mot det kosmiska eller inåt mot det rent partikulära, men hejdats av det för en gång bestämda formatet.

Det omedelbart kompakta uttrycket i Lindströmrummet kan få den finkänslige att slå till reträtt vid dörren, men vill man ge konstnärens visioner någon chans måste man nog ge sig tid att stanna en stund. Som i ett sakralt rum eller kultplats kan jag tänka mig att det paradoxala kan uppstå efter en längre vistelse, hur det upphöjda tonläget så småningom förvandlas till något invaggande och till och med meditativt. De bestialiska gudakäftarna faller till föga, och det rent dekorativa och färgmässiga tar över och omsluter upplevelsen, kanske kan man förnimma känslan av ett urtillstånd eller bara slukas av färgernas klara och oskuldsfulla egenvärde. Men jag vet inte om det är möjligt. Kanske handlar Bengt Lindströms

hemlighet om en sällsynt reningsprocess, någonting som tålmodigt måste inväntas bortom alla invanda syntillstånd.

Färgen var det primära för Bengt Lindström. I symposiet uppehöll sig Anders Lidén mycket kring konstnärens egna tankar om måleriet, hämtade ur ett unikt samtal han spelade in med Bengt Lindström 1976. Färgernas renhet och ljushet var viktigt, speciellt det specifika ljuset i enskilda färger. Han konstaterade till exempel att en röd färg hade mindre ljus än en blå. I motsats till det man tror jobbade han i regel med skisser före arbetet mot duken, då direkta improvisationer ofta misslyckades. Han tänkte aldrig på innehållet utan fylldes bara upp av det fysiska arbetet med färgen, formerna och duken. Människans ansikte var hans centrala motiv, då det uttryckte mera känslor än ett landskap. Fanns det någon påverkan av en samisk och fornnordiska mytologi var det bara något som publiken lade in. Men Bengt Lindström umgicks mycket med samer och kände många av dem personligen. Finns det någon enstaka konstnär som betydde mest för honom var det holländaren Bram Bogart, som målade med snabb och tjock färgpåläggning, och som förmodligen fick Bengt Lindström att kring 1959-60 övergå till den stil som höll honom kvar därefter. Anders Lidén läste för övrigt upp en intressant text som Lindström skrev om Bram Bogart, en inkännande betraktelse som tillsammans med övriga uttalanden i det inspelade samtalet visar en mer analytisk och eftertänksam sida hos Lindström.

För att förstå Bengt Lindströms hela konstnärskap måste man också se vad han gjorde tidigare. Barbro Björk berättade inledningsvis om hans kronologiska utveckling. Hur han kom till Paris på 40-talet, studerade för Legér, och fick stor kontakt med efterkrigstidens konstnärer. Han arbetade från början figurativt, abstrakt, med collage och mosaik. Cobra-gruppens inträde på 50-talet betydde mycket för honom, och hela det informella måleri som pågick den tiden.

Symposiet gav sammanfattningsvis mycket intressant näring till en mer sammansatt bild av Bengt Lindström än den medialt förenklade som många kanske har av en furiös och ordkarg konstnär. Själv blev jag glatt överraskad när jag såg en utställning för ett antal år sedan på Midlanda Konsthall med enbart svartvita målningar, plötsligt uppenbarade sig ett helt annat och mer nerskruvat tonläge. Den djärva kompositionen och det intressanta spelet i gråskalorna tycktes mig då med en gång detronisera den starka färgens hegemoni hos Bengt Lindström.

Text och foto: Jan K Persson
2008-04-21